

Թիւնը Ալեքսանդրապոլի Ռազմա-Յեղափոխական կոմիտէն է, որին արդէն ճանաչել է ամբողջ երկիրը և որը պահանջում է Երևանի կառավարութիւնից էլ անյապաղ ճանաչել իր իշխանութիւնը՝ սպառնալով, հակառակ պարագային, ընդդիմացողներին պատժել յեղափոխական ժամանակի օրէնքներով:

Կառավարութիւնը տեսնելով, որ բոլոր ճիւղերն անցան ապարդիւն, ապստամբների դէմ շարժեց զինւած ուժեր: Կանոնաւոր զօրամասերին միացան ամէն կողմից հասնող կամաւորական խմբեր: Մայիս 13-ի լուսարացին Անի և Աղին կայարանների միջև, Մուսայէլեանի զրահապատ դնացքը յարձակեց կառավարական զօրքերի վրա: Տեղի ունեցաւ տաք կռիւ, որի ընթացքում ապստամբներից վիրաւորեց 6 հոգի, որոնց մէջ և Մուսայէլեանի օգնական սպայ Եւանդուլեանը: Զրահապատը չըխմացաւ և փախուստի դիմեց՝ ճանապարհի կամուրջները պայթեցնելու փորձեր անելով:

Այս անյաջող կռիւից յետոյ Ռազմա-Յեղափոխական կոմիտէի ներքին գործոց կոմիտար Ա. Մելքոնեանը ուղիղ հեռագրաթելով դիմեց Երևան, և հետևեալ բնորոշ խօսակցութիւնը տեղի ունեցաւ նրա և ներքին գործոց նախարարի օգնական Ս. Թորոսեանի միջև.

Ա. Մելքոնեան. — Ես՝ ըստ. Արտաշէս Մելքոնեանս առաջարկում եմ կարգադրել դադարեցնել ռազմական գործողութիւնները, որպէսզի կողմերը կարողանան խաղաղ հանգամանքներում համաձայնութեան գալ մի քանի ընդհանուր շատ կարևոր հարցերում:

Ս. Թորոսեան. — Մենք ձեզ կողմ չենք ճանաչում, այլ մի խումբ աւանտուրիստներ, որոնք դաւաճանելով հայ ժողովրդին՝ խառնակութիւններ են սերմանում: Մենք դիտենք, որ ձեզ հետ չէ նաև Ալեքսանդրապոլի զօրքը: Ձեզ՝ մի խումբ բախտախնդիրներից հետ՝ վարւելու ենք իբրև խառնակիչների: Արդէն դիտենք, որ դուք ջարդւել էք ու նեղն ընկած՝ խաղաղութեան մասին էք խօսում: Դուք, պարոն Մելքոնեան, իբրև պարլամենտի անդամ կրկնակի դաւաճանութիւն էք գործում և արժանի հատուցումը կը ստանաք: Ձեզ համար փրկութեան մի միջոց կայ — անձնատուր լինել Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան և նրա գթութեան դիմել:

Ա. Մելքոնեան. — Ես խօսում եմ իբրև միջնորդ*) ձեր և Ալեքսանդրապոլի միջև, ուր յայտարարւած է սովետական իշխանութիւն և որի կողմն են Կարսի և Սարրղամիշի զօրքերը: Գիւղացիական զանգաւածները բռնւած են քաղաքացիական կռուով, և ես ոյժ չունեմ, անգոր եմ անխուսափելի արիւնհեղութիւնների առաջն առնելու: Որպէսզի ընդհանուր լեզու գտնենք և խուսափենք աւելորդ արիւնհեղութիւնից, անհրաժեշտ է, որ դադարեցնեն ռազմական գործողութիւնները և երկու կողմից ոյժ գործադրենք էլք գտնելու համար:

Ս. Թորոսեան. — Կարսից և Սարրղամիշից մի շարք հեռագիրներ ունենք. այնտեղ ամբողջ զօրքը Հայաստանի Հանրապետութեան կառավար-

*) Ա. Մելքոնեանը սուտ էր խօսում. «Արմենկոմը, գրում է Շ. Ամիրխանեանը իր «Մայիսեան Ապստամբութիւնը Հայաստանում» գրքում (109 էջ), Ալեքսանդրապոլ ուղարկեց իր երկու լիազօր անդամներին՝ ընկ. ընկ. Գ. Տէր-Սիմոնեանին և Ա. Մելքոնեանին՝ ծանօթանալու իրերի դրութեանը տեղում և սանկցիա տալու իշխանութեան դրամանը, եթէ դա անհրաժեշտ լինի»: